

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	3
Onderwerp:	Harmonisatie subsidies Kulturhusen
Datum:	19 september 2023
Portefeuillehouder:	drs. J.W. Uitslag
Decosnummer:	1635
Informant:	Loekie de Vries l.devries@dalfsen.nl (0529)

Voorstel:

1. In te stemmen met de methodiek op basis van kengetallen, om vanaf 2024 geharmoniseerd onze subsidiebedragen aan de Kulturhusen te bepalen;
2. In te stemmen met de geadviseerde harmonisatie van de maatschappelijke huurprijzen in ieder Kulturhus;
3. Kennis te nemen van het voornemen van het college om de geadviseerde koppeling van subsidies aan prestaties nader uit te werken;
4. Opdracht te geven aan het college om de Duurzame MeerJaren OnderhoudsPlannen van de Kulturhusen te actualiseren en in 2024 voor te leggen aan de gemeenteraad inclusief financieel effect.
5. Kennis te nemen van het collegebesluit om een incidentele subsidie (€ 40.000) te verstrekken aan de Wiekelaar en de financiële consequenties ervan te verwerken in de eerste bestuursrapportage 2024.

Inleiding:

Een Kulturhus is een plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. De Kulturhusen leveren een zeer waardevolle bijdrage aan het maatschappelijk, cultureel en sportief klimaat van en voor onze inwoners. In het Beleidsplan preventiebeleid 'Dalfsen vitaal en veerkrachtig' hebben we de Kulturhusen aangewezen als een belangrijke plek van ontmoeting tussen verschillende groepen.

In een gezamenlijk traject van gemeente met alle Kulturhusen heeft een ter zake kundig adviesbureau (Onze Gebouwen) een methodiek ontwikkeld voor de harmonisatie van de gemeentelijke subsidies aan de Kulturhusen. Dit traject was de volgende stap naar aanleiding van de kadernota *Kulturhusgebouwen, reuring in de kernen* die op 27 maart jl. is vastgesteld. Afgesproken is toen dat een harmonisatievoorstel in Q3 aan de raad wordt voorgelegd.

De methodiek die tot stand is gekomen, is de objectieve en breed gedragen kapstok voor de harmonisatie. Het bestaat uit heldere, transparante en vergelijkbare kengetallen (indicatoren) die een basis geven voor toekomstige subsidies. De ontwikkelde methodiek is een foto van dit huidige moment én geeft een stip op de horizon om de komende jaren via harmonisatie naar toe te werken. Het is geenszins bedoeld als rapportcijfer over het verleden (mede door het ontbreken van historisch perspectief) en ook geen absolute norm om direct in 2024 aan te voldoen.

De foto is tot stand gekomen vanuit een financiële analyse (op grootboekniveau) van de verschillende Kulturhusen en diverse gesprekken met bestuur en management van de Kulturhusen. Naast deze methodiek heeft het adviesbureau enkele aanvullende adviezen geformuleerd, om de financiële relatie tussen gemeente en Kulturhusen te verbeteren.

In twee gezamenlijke bijeenkomsten op 17 juli en 6 september jongstleden zijn de uitkomsten van het onderzoek gedeeld en getoetst met de Kulturhusen. Alle besturen hebben aangegeven zich te vinden in de uitkomsten en de adviezen te onderschrijven.

Hoonhorst

De methodiek van Onze Gebouwen is een financiële analyse. Om die reden is Hoonhorst niet meegenomen in de analyse. Hoonhorst heeft momenteel geen vaste subsidierelatie met de gemeente. De gemeente erkent en onderschrijft het belang van een Kulturhus(concept) in Hoonhorst en is momenteel met het (nieuwe) bestuur van dit Kulturhus in gesprek over de insteek van het Kulturhus en Kulturhus concept in Hoonhorst. Als dit proces een stap verder is, zullen we uw raad hierover informeren. De normering en kengetallen zullen, net als bij de andere Kulturhusen uitgangspunt van het te hanteren subsidiebedrag worden. Intentie vanuit de gemeente is om de uitkomsten van het traject met Hoonhorst uiterlijk in 2024 aan de raad te presenteren.

Bijlage 1 geeft een korte samenvatting van het rapport met de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van het onderzoek van Onze Gebouwen.

Argumenten:

1.1 Het is belangrijk dat de kernen in de gemeente zich gelijk behandeld voelen.

De Kulturhusen zijn de afgelopen jaren op zeer uiteenlopende wijze gefinancierd. Ook de subsidieverstrekking is verschillend. Naast het feit dat dit een gevoel van oneerlijke behandeling voor een aantal Kulturhusen geeft, willen we als gemeente transparant en helder uit kunnen leggen waar de subsidieverstrekking op gebaseerd is. Momenteel is de huidige situatie historisch gegroeid, waardoor uitlegbare vergelijking niet mogelijk is. Door de subsidies te harmoniseren krijgen alle Kulturhusen een gelijke uitgangssituatie in de relatie met de gemeente.

1.2 Met dit harmonisatievoorstel bieden we de Kulturhusen een gelijke uitgangssituatie in de (financiële) relatie met de gemeente.

Aangezien alle Kulturhusen verschillend zijn en ook de lokale situaties verschillen, is het belangrijk om naar objectieve criteria te zoeken als uitgangspunt voor de financiële relatie met de gemeente. Het voorstel zoals dat nu voorligt, biedt door het hanteren van kengetallen een objectieve, transparante, en verklaarbare methodiek. Zodat alle Kulturhusen een gelijke uitgangssituatie krijgen.

1.3. *Het harmonisatievoorstel kan rekenen op draagvlak bij de Kulturhusbesturen en komt tegemoet aan de behoefte vanuit de Kulturhusbesturen en de gemeente.*

Het voorliggende harmonisatievoorstel is in gemeenschappelijkheid met de Kulturhusbesturen tot stand gekomen en kan daardoor rekenen op draagvlak bij de besturen. Alle besturen hebben aangegeven zich te kunnen vinden in de uitkomsten van de rapportage en de adviezen te onderschrijven.

1.4. *Vanuit gemeente en Kulturhusen bestaat behoefte aan heldere (financiële) afspraken op basis waarvan we samenwerken. Harmonisatie maakt ons een transparante en betrouwbare samenwerkingspartner.*

Als gemeente willen we een transparante en betrouwbare samenwerkingspartner zijn. De subsidieverstrekking is per kern zeer verschillend, zowel in opbouw als in bedrag. Harmoniseren van de subsidies op basis van de voorgestelde methodiek, maakt ons een betrouwbare en transparante samenwerkingspartner. Wat ten goede komt aan de relatie met de Kulturhusen.

1.5 *Vaststellen van de methodiek als basis van subsidiering geeft de Kulturhusen duidelijkheid binnen vastevoren bepaalde kaders.*

Het werken met normering volgens kengetallen geeft de Kulturhusen duidelijkheid, én het biedt de besturen een benchmark hoe zij functioneren ten opzichte van andere Kulturhusen binnen en buiten de gemeente.

1.6 *De gehanteerde kengetallen van Onze gebouwen zijn opgebouwd uit ervaringscijfers van de afgelopen 10 jaar met dorpshuizen, Kulturhusen en mfa's in Oost-Nederland.*

Het adviesbureau heeft veel expertise en een brede ervaring met Kulturhusen in Oost-Nederland. De opbouw van de kengetallen is geen exacte wetenschap, maar een zo zuiver mogelijke duiding van een complexe en uiterst lokale omgeving. Het geeft een indicatie en manier om een vergelijking te maken. Afwijkingen op basis van de gebruikte set kengetallen vormen het vertrekpunt van de adviezen.

1.7 *Borgen toekomstbestendigheid Kulturhusen*

De Kulturhusen in de gemeente Dalfsen leveren een zeer belangrijke bijdrage aan het maatschappelijk, cultureel en sportief klimaat van en voor inwoners in onze gemeente. Er ligt een gemeenschappelijk kader voor de gebouwen. Door dit harmonisatievoorstel geven we uiting aan het feit dat we de rol en bijdrage van alle Kulturhusen waarderen. Een helder gemeenschappelijk financieel uitgangspunt komt ten goede aan de relatie tussen gemeente en Kulturhusen en geeft garantie voor de toekomst.

2.1 *Het harmoniseren van de maatschappelijke huren schept transparantie en duidelijkheid.*

Dit harmonisatievoorstel is gedaan om helderheid en transparantie te bieden omtrent de subsidies van de Kulturhusen. Door de maatschappelijke huren (inclusief sport) te harmoniseren, worden eventuele verborgen huursubsidies zichtbaar en weggehaald. Dit komt ten goede van de transparantie in de subsidiering en heeft voor de gemeente geen financiële consequentie (broekzak- vestzak).

2.2 *De subsidiering van de maatschappelijke partners is een gemeentelijke aangelegenheid.*

Subsidiering van maatschappelijke partners gebeurt liefst door de gemeente, niet door maatschappelijke partners onderling. Dit zorgt voor duidelijkheid en transparantie. De overheid subsidieert, niet de partners.

3.1 *Subsidiering is een middel om als overheid bepaalde doelen te bereiken. Het koppelen van subsidies aan de gewenste output is een gangbaar instrument.*

Hoe helderder de maatschappelijke gewenste output geformuleerd wordt, hoe makkelijker meetbaar is of de juiste dingen gedaan worden. Dit doen we vanuit het opgavegericht werken binnen de gemeente Dalfsen. Het Beleidsplan preventiebeleid 'Dalfsen vitaal en veerkrachtig' vormt de basis voor de maatschappelijke opdracht aan de samenwerkingspartners in het Kulturhusconcept. Per kern leggen we deze opdracht vast in een convenant. De verdere uitwerking inclusief rollen en verantwoordelijkheden van de vaste samenwerkingspartners valt onder de uitvoering van het

preventieplan. Daarnaast worden (indien mogelijk en wenselijk gezamenlijke) afspraken gemaakt over de wijze van verantwoorden en monitoren, passend bij elke kern en het betreffende Kulturhus.

4.1 De huidige Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen zijn niet meer in lijn met de reële kosten. Actualisatie van de DMJOP's heeft invloed op de exploitaties van de Kulturhusen.

De DMJOP's van Kulturhus de Spil, de Wiekelaar en Trefkoele+ zijn niet up-to-date en moeten een actualisatie krijgen. Dit heeft invloed op de reële kosten en op de toekomstige exploitaties van de Kulturhusen. De huidige exploitaties van de Kulturhusen kunnen deze kosten niet dragen. Een gezamenlijke actualisatie van alle Duurzame MeerJaren OnderhoudsPlannen van de Kulturhusen, maakt onderlinge vergelijking mogelijk en biedt mogelijk efficiëntie voordelen.

5.1 Tijdelijke verhoging van de subsidie van Kulturhus De Wiekelaar geeft lucht binnen de exploitatie en zorgt voor toekomstbestendigheid van het Kulturhus.

Voor het oudste Kulturhus de Wiekelaar komt het adviesbureau tot de conclusie dat de subsidie is niet toereikend is. Oorzaken hiervoor zijn urgent achterstallig onderhoud en een groot, niet verhuurbaar oppervlak. Installaties (koelingssysteem en verwarming) vertonen flinke gebreken en er dienen grote reparaties gedaan te worden. Om het verdienmodel van de Wiekelaar, dat fundamenteel anders is dan de modellen van de andere Kulturhusen, uit te breiden en toekomstbestendig te maken, moet er gekeken worden naar de inzet van ruimtes (met name van de grote Lindeboomzaal). Dit biedt de mogelijkheid om meer sociale activiteiten (i.s.m. Saam) en verhuurmogelijkheden aan sociale partners aan te bieden, wat in de toekomst de kwetsbaarheid van het verdienmodel vermindert. Het verhuurbaar krijgen van dit oppervlak, vergt een andere indeling en inrichting. De huidige exploitatie van de Wiekelaar biedt geen mogelijkheden voor een oriëntatie op dit gebied, laat staan bouwkundige ingrepen. Door toekennen van een incidentele subsidie van € 40.000,- bieden we de Wiekelaar de mogelijkheid om een gedeelte van dit achterstallige onderhoud op te lossen en te oriënteren op de toekomst. Tussen Wiekelaar en gemeente zullen nadere afspraken worden gemaakt over de aanpassingen.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Ook zonder deze harmonisatie kunnen we de financiële relatie met de Kulturhusen invullen.

Op dit moment bestaat het kader voor de Kulturhusbesturen uit de afspraken die wij met hen maken en de subsidiebeschikking vanuit het huidige beleid in het sociaal domein. Dit zijn historisch gegroeide afspraken, waardoor veel verschillen bestaan. Dit zorgt voor onduidelijkheid, en soms onrust en ontevredenheid over de verschillen in juridische en financiële situaties. Normering door middel van het werken met kengetallen, geeft duidelijkheid en gelijkheid. Als uw raad het harmonisatievoorstel niet aanneemt, dan houden we deze situatie in stand.

1.2 Draagvlak

De Kulturhusen worden zeer verschillende gefinancierd, zonder duidelijke, verklaarbare motivatie. Dit leidt tot ongelijkheid en achterdocht bij de besturen en inwoners en gaat daardoor ten koste van het draagvlak en imago van de gemeente. Het harmonisatievoorstel is met medewerking van de Kulturhusbesturen tot stand gekomen. Dit zorgt voor momentum en draagvlak. We lopen het risico om dit opgebouwde draagvlak te verliezen als uw raad het voorliggende harmonisatievoorstel niet vaststelt. En daarmee de relatie met de Kulturhusbesturen bemoeilijkt. Het harmonisatievoorstel biedt een kans om de relatie tussen gemeente en Kulturhusen te verbeteren én de onderlinge relatie tussen de Kulturhusen te versterken.

1.3 De harmonisatie leidt tot extra incidentele lasten van de gemeente

De harmonisatie heeft als gevolg dat de Wiekelaar tijdelijk een extra financiële bijdrage van € 40.000,- krijgt. Deze wordt verwerkt in de reguliere P&C cyclus.

Alternatieven:

1. Een alternatief is om de huidige situatie voort te zetten. Gezien de situaties waar we nu in de praktijk tegenaan lopen, heeft dit niet de voorkeur.
2. Een ander alternatief is om niet in te stemmen met het harmonisatievoorstel en eenzijdig de subsidies vast te stellen. Gezien het gelopen traject zal dit vermoedelijk op weerstand bij de Kulturhusbesturen stuiten, wat zonde van alle effort is.

Duurzaamheid:

Dit voorstel heeft geen consequenties voor duurzaamheid.

Financiële consequenties:

Akkoord gaan met het harmonisatievoorstel heeft financiële consequenties. De harmonisatie heeft als gevolg dat de Wiekelaar een extra incidentele financiële bijdrage van € 40.000,- krijgt in 2024. Deze wordt verwerkt in de eerste Bestuursrapportage 2024.

Communicatie:

De besturen van de Kulturhusen hebben actief medewerking verleend aan het harmonisatievoorstel en zijn ingenomen met het inzicht dat het rapport biedt. Ze zijn op de hoogte gebracht van de voorgenomen besluiten door middel van 2 bijeenkomsten (in juli en september jongstleden).

Vervolg:

Na besluitvorming worden de subsidies van de Kulturhusen met ingang van 2024 aangepast.

Per kern leggen we de maatschappelijke opdracht vast in een convenant. De verdere uitwerking inclusief rollen en verantwoordelijkheden van de vaste samenwerkingspartners valt onder de uitvoering van het preventieplan. Daarnaast worden (indien mogelijk en wenselijk gezamenlijke) afspraken gemaakt over de wijze van verantwoorden en monitoren, die passend is bij de kern. Het onderbrengen van eigendom bij de besturen vraagt een nadere uitwerking en volgt separaat in een later stadium (zie hieronder de planning)

Planning

2023

- Privatisering van Kulturhus de Mozaïek per 1-1-2024. Raadsbesluit december 2023.

2024

- *Update Duurzame MeerJaren Onderhouds Plannen van alle Kulturhusen*; De uitkomsten en financiële gevolgen hiervan worden in het najaar 2024 aan college en raad voorgelegd.
- *Hoonhorst*; De uitkomsten van het traject met Hoonhorst worden uiterlijk in 2024 aan de raad gepresenteerd.

Bijlagen:

Bijlage 1	Memo korte samenvatting adviesrapport Harmonisatie Kulturhusen (Onze Gebouwen)
Bijlage 2	Adviesrapport Harmonisatie Kulturhusen (vertrouwelijk)

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/alg. directeur,
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 september 2023, nummer 1635;

overwegende dat de raad in maart het college opdracht gegeven heeft tot een harmonisatievoorstel over de subsidies aan de Kulturhusen vanaf 2024;

gelet op feit dat het harmonisatievoorstel een gelijke uitgangssituatie in de relatie met de gemeente van alle kernen biedt, waarin gehanteerde kengetallen objectief en meetbaar uitgangspunt zijn voor de subsidiebedragen van de Kulturhusen, dit transparantie, openheid en helderheid geeft in de relatie met de Kulturhusen,

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de methodiek op basis van kengetallen, om vanaf 2024 geharmoniseerd onze subsidiebedragen aan de Kulturhusen te bepalen;
2. In te stemmen met de geadviseerde harmonisatie van de maatschappelijke huurprijzen in ieder Kulturhus;
3. Kennis te nemen van het voornemen van het college om de geadviseerde koppeling van subsidies aan prestaties nader uit te werken;
4. Opdracht te geven aan het college om de Duurzame MeerJaren OnderhoudsPlannen van de Kulturhusen te actualiseren en in 2024 voor te leggen aan de gemeenteraad inclusief financieel effect.
5. Kennis te nemen van het collegebesluit om een incidentele subsidie (€ 40.000) te verstrekken aan de Wiekelaar en de financiële consequenties ervan te verwerken in de eerste bestuursrapportage 2024.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 16 oktober 2023.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
J. Leegwater MSc